

Carla Clúa Alcón

Arnau Martínez Teruel

Nil Morato Gomis

Anna Vila Martínez

EN PEU DE GUERRA:

**ELS MOVIMENTS SOCIALS AL CAMP DE TARRAGONA I A LES
TERRES DE L'EBRE**

TREBALL DE FI DE GRAU

dirigit per la Dra. Carlota Maria Moragas Fernández

Grau de Periodisme

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

Tarragona

2018

Índex

1.	Identitat del projecte.....	4
2.	Antecedents dels moviments socials al Camp de Tarragona	5
3.	Públic objectiu i àmbit territorial	6
4.	Les Plataformes	7
4.1.	Alveolus	7
4.2.	Cel Net	7
4.3.	Plataforma en Defensa de l'Ebre	8
4.4.	Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa.....	8
4.5.	Plataforma Trens Dignes Terres de l'Ebre – Priorat.....	8
4.6.	Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat	9
4.7.	Associació Prioritat.....	9
5.	Veus.....	10
5.1.	Teòrics	10
5.2.	Alveolus	11
5.3.	Cel net.....	13
5.4.	Plataforma en Defensa de l'Ebre	14
5.5.	Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa.....	15
5.6.	Plataforma Trens dignes	16
5.7.	Plataforma per la Defensa Natural del Priorat	17
5.8.	Prioritat	19
6.	Web	20
6.1.	Organigrama web.....	20
6.2.	Estructura interna dels subapartats	21
6.3.	Justificació de l'estructura	22
7.	Imatge corporativa.....	29
7.1.	Logotip.....	29

7.2. Colors.....	29
7.3. Tipografia.....	30
8. Pla d'execució del reportatge	31
8.1. Preproducció	31
8.2. Producció	32
8.3. Edició.....	32
8.4. Calendari.....	34
9. Promoció i difusió del producte	34
10. Bibliografia.....	36
11. Webgrafia	36
12. Annex	39
12.1. Marc teòric.....	39

1. Identitat del projecte

El Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre s'han convertit en l'abocador de Catalunya. Durant anys, la Catalunya del Sud ha rebut una sobrecàrrega industrial, tant petroquímica com nuclear, que s'ha instal·lat al territori sense límits ni controls. L'investigador del Laboratori de Toxicologia i Salut Mediambiental de la Universitat Rovira i Virgili, Martí Nadal, explicava l'11 de juliol de 2016 al diari Directa.cat que el Camp de Tarragona representa “el punt més important del Sud d'Europa de la indústria petroquímica”, a més de tenir “un seguit d'indústries potencialment contaminants”. Segons el mateix article, la singularitat del territori resideix en què aquestes empreses treballen amb alguns productes no regulats i que, per tant, no es poden determinar dades com a resultat. D'altra banda, la Catalunya del Sud s'ha vist privada d'alguns beneficis presents a altres punts del territori català, com són uns serveis adequats del transport públic. Tots aquests conflictes, que han aflorat a Tarragona però no han traspasat en gaires ocasions les fronteres de la demarcació, s'han quedat a casa nostra, silenciats als grans mitjans de comunicació d'àmbit general, que no n'han donat visibilitat.

Amb l'afany de donar veu a aquestes situacions i conflictes neix 'En peu de guerra', una plataforma web que fa una anàlisi detallada de set moviments socials del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. El format escollit per a la nostra recerca, un reportatge multimèdia, sorgeix del desig d'utilitzar i aprofitar totes les eines comunicatives de diferents recursos per plasmar la informació i mantenir en tot moment l'atenció de l'usuari. D'aquesta manera, aquest format no només ens permetrà introduir vídeos, sinó que també inclourà imatges, descripcions i infografies per complementar les informacions.

Per dur a terme aquest treball, hem decidit centrar-nos en set moviments socials del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre: la Plataforma en Defensa de l'Ebre, la Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa, la Plataforma Trens Dignes Terres de l'Ebre – Priorat, la Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat, l'Associació Prioritat, Alveolus i la Plataforma Cel net. L'elecció d'aquestes plataformes recau en diferents raons. En el cas de la Plataforma en Defensa de l'Ebre, i a diferència de la resta, l'hem escollit per ser un punt de referència en el seu àmbit, ja que és un dels projectes més importants i amb més mobilització de Catalunya, tot i situar-se a la zona sud. La segona plataforma, la Comissió per la retirada dels símbols

franquistes de Tortosa, és la que s'allunya més de la resta pel que fa a la temàtica. Aquesta característica ens permet entrar en contacte amb una qüestió històrica, de gran rellevància en la situació política actual, i gairebé ignorada per gran part de la societat. El següent cas destaca per la seva afectació en el dia a dia de milers de persones: la Plataforma Trens Dignes Terres de l'Ebre – Priorat. S'ha inclòs aquest cas perquè, malgrat haver causat gran revolució i ressò dins el seu territori, les solucions aplicades envers aquest no han aconseguit l'aprovació de molts dels afectats ni de la mateixa plataforma. Els quatre moviments restants, la Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat, l'Associació Prioritat, Alveolus i la Plataforma Cel Net, engloben la força actual per preservar la natura i defensar l'ecologisme per sobre la contaminació excessiva de les indústries del territori, entre elles, la petroquímica de Repsol de Tarragona.

Amb tot això, els nostres objectius del treball són donar veu als moviments socials de la Catalunya Sud i reconèixer la importància d'aquests, fer-ne divulgació a través de diferents formats i veure la influència que aquestes associacions tenen sobre la societat.

2. Antecedents dels moviments socials al Camp de Tarragona

En el marc dels moviments socials, distingim diverses definicions que poden guiar-nos pel significat del concepte. Segons S. Tarrow (Tarrow a Suanes, 2010), els moviments socials són els desafiaments col·lectius plantejats per persones que comparteixen objectius comuns i solidaritat en una interacció mantinguda amb les elits, els oponents i les autoritats. J. Raschke sosté que són actes col·lectius de mobilitzacions amb la finalitat de provocar, impedir o reproduir un canvi social bàsic (Raschke a Suanes, 2010). En aquest sentit, és clar que aquests moviments representen una lluita social per modificar algun aspecte disconforme instaurat a la societat.

Centrant-nos en la seva història al Camp de Tarragona, passem de la lluita antifranquista engegada pel PSUC als barris de Tarragona a la dècada dels 60 fins als Nous Moviments, ja basats en els models actuals. Les mobilitzacions a barris als anys 70 que van acabar silenciand-se van derivar més tard en lluites pacifistes i antimilitaristes als volts dels anys 80 i en moviments ecologistes, grans protagonistes a les nostres

comarques marcats per la presència de dos elements: les dues nuclears i el complex petroquímic.

Com dèiem en un inici, Tarragona ha estat una província molt castigada per la contaminació, els abocadors i vessaments, la urbanització desmesurada i l'especulació. Per aquesta raó han proliferat desenes d'entitats al territori com la Plataforma El Freixe contrària a la instal·lació d'un polígon industrial a Riudoms, No a la Central d'Enron contra la instal·lació d'una central tèrmica a la Ribera d'Ebre, la Plataforma en Defensa de l'Ebre contra el Pla Hidrològic Nacional, les plataformes de Defensa de la Terra Alta i per la defensa del patrimoni natural del Priorat contra la instal·lació de molins de vent en zones protegides, Salvem la Vall del Francolí contrària al traçat de l'autovia Tarragona – Montblanc o RIPSOL Mata contra la multinacional Repsol, entre d'altres. Només una petita mostra d'un gran recull de moviments que van lluitar i encara lluiten a dia d'avui per aconseguir un canvi necessari a la província de Tarragona.

3. Públic objectiu i àmbit territorial

El nostre públic objectiu no està restringit a un grup tancat, sinó que creiem que el producte que hem elaborat pot adequar-se als interessos d'un gran ventall de persones. D'aquesta manera, considerem que la nostra plataforma web és suficientment comprensible, dinàmica i didàctica per cobrir les necessitats de coneixement de molts perfils: tant d'una persona adulta que vol conèixer més informació d'una plataforma o moviment del seu poble, com d'algú que vulgui veure recollida tota la informació de la seva entitat en un sol web o fins i tot un estudiant que busqui informació per a l'elaboració d'un treball.

En relació a l'àmbit territorial del nostre treball, en ser una plataforma web, el producte queda obert a qualsevol tipus de consulta, sigui d'on sigui. Tot i això, a causa de la focalització del tema en el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre, considerem que el nostre àmbit territorial de cobertura és aquesta zona. Tot i això, com s'ha dit prèviament, no es descarta poder arribar a altres públics veïns que mostrin interès en el tema i tinguin com a llengua vehicular el català.

4. Les Plataformes

4.1. Alveolus

Alveolus és una plataforma de defensa del territori centrada en la difusió de l'amenaça que suposa per als veïns del terme de l'Albiol (Baix Camp) i dels altres termes municipals propers, l'anunciada expansió de la pedrera "La Ponderosa" ubicada a Alcover. El 2007 l'empresa Canteras La Ponderosa va voler incrementar la seva activitat extractiva endinsant-se en el límit municipal de L'Albiol, un cop exhaurida la capacitat d'extracció en el territori d'Alcover. En aquella ocasió no varen aconseguir els permisos necessaris a causa de l'oposició municipal, veïnal i d'entitats mediambientals. Però uns anys més tard, mitjançant l'adquisició de propietats rurals en el municipi de l'Albiol, es torna a intentar l'expansió de l'activitat. El que més preocupava als veïns és la posició a favor que sembla que hi tenien l'alcalde i el seu equip de govern. Amb les eleccions del 2015 es va dibuixar un altre escenari, amb la nova alcaldessa, Lúdia Guerrero, al capdavant de l'Ajuntament, el consistori s'hi va oposar.

4.2. Cel Net

Neix l'any 2008 amb l'objectiu de destapar tots els problemes de contaminació ambiental dels pobles propers al Polígon Nord del Camp de Tarragona i intentar aturar el creixement d'aquest complex. També es funda per reclamar una transparència total a les administracions públiques respecte a la difusió dels riscos que comporten les emissions de la indústria química.

Actualment, han aconseguit controlar les emissions cancerígenes del Polígon Nord i estan lluitant per intentar fer el mateix al Polígon Sud. Però aquí es troben que ni l'Ajuntament de La Canonja ni el de Tarragona recolzen a la plataforma, tot i que sí ho fan altres moviments relacionats. Ara han aconseguit finançament privat per estudiar la qualitat de l'aire d'aquesta zona i en un any esperen tenir els resultats definitius.

4.3. Plataforma en Defensa de l'Ebre

La Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE) es va crear el setembre del 2000 amb l'objectiu d'implantar una nova cultura de l'aigua, contrària a la política de transvasaments establerta pel Govern espanyol (PP) amb el suport de la Generalitat de Catalunya (CiU). La PDE ha denunciat les conseqüències que suposarien els nous transvasaments pel parc natural del delta de l'Ebre. Des de la seva creació han aconseguit aturar tots els intents de transvasament.

És una de les plataformes que ha aconseguit més mobilització. Les manifestacions dels anys 2008 i 2016 van reunir 30.000 i 50.000 persones respectivament i és per això que és el model a seguir per la resta de moviments socials. Actualment, només les manifestacions catalanes pel dret a decidir superen aquestes xifres.

4.4. Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa

La Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa neix l'any 2009 amb l'objectiu de treure tots aquells elements de simbologia franquista del territori ebrenç. Des dels seus inicis, el comitè defensa que vol dignificar la memòria de les víctimes de la Guerra Civil Espanyola. La Comissió engega la seva activitat amb una moció popular a l'Ajuntament de Tortosa l'any 2010 amb tres demandes principals, la retirada del monument commemoratiu de la Batalla de l'Ebre al mig del riu ebrenç, un canvi de nom per l'Institut i la plaça tortosins, anomenats en honor al polític i alcalde del municipi durant el Cop d'Estat de Primo de Rivera, Joaquim Bau. A més a més del blog de la plataforma "Vergonya Monumental"; sota la capçalera "Tortosa, quina capital?" es crea un blog que recull gran part dels articles, activitats i propostes de la Comissió entre el 2009 i el 2011.

4.5. Plataforma Trens Dignes Terres de l'Ebre – Priorat

La Plataforma Trens Dignes Terres de l'Ebre – Priorat és una organització sense ànim de lucre fundada l'any 2013 que reivindica la millora del transport públic a l'Ebre, accentuant la seva actuació en el servei ferroviari. La plataforma vetlla per les tarifes, les freqüències, els combois i les infraestructures d'aquest servei de trens. El col·lectiu

denuncia que les línies R15 (Barcelona-Riba-roja d'Ebre) i R16 (Barcelona-Tortosa/Ulldecona) són les dues més impuntuals de l'estat, i centra en aquestes dues la seva actuació. Tot i centrar la seva actuació en el sector ferroviari, la plataforma també proposa ocupar-se de les connexions generals a les Terres de l'Ebre, com poden ser autovies, autopistes o una unificació i millora dels abonaments tarifaris al transport públic d'autobusos.

4.6. Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat

La Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat (PDPNP) és un col·lectiu de particulars i un centenar d'entitats i associacions que, davant les contínues agressions al medi natural patides a la comarca, va engregar l'any 1999 una agrupació per reivindicar un altre model de gestió i de desenvolupament d'aquesta. La seva primera resposta va sorgir arran de la proliferació de projectes de construcció de centrals eòliques al Priorat, on es preveia instal·lar setze parcs a finals dels anys 90. A hores d'ara, la plataforma està més inactiva, tot i que els seus objectius principals segueixen sent la defensa del patrimoni natural i cultural del Priorat i la conscienciació popular sobre la necessitat d'una nova cultura dels recursos naturals.

4.7. Associació Prioritat

Arran de la reducció de l'activitat de la Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat a partir de l'any 2008, l'entitat va derivar, en certa manera, en altres moviments, com és el cas de l'associació Prioritat, un col·lectiu que centra la seva actuació a sustentar la candidatura del Priorat a paisatge cultural agrícola de muntanya mediterrània per la UNESCO. Així doncs, aquest nou col·lectiu defensa l'entrada del territori a la Llista de Patrimoni Mundial en la categoria de "paisatges culturals", que inclou els espais que il·lustren la interacció entre l'home i la natura al llarg de la història. Des de l'entitat es defensa que el Priorat "té una diversitat, una complexitat, una nitidesa i una dimensió immaterial", i que per aquests motius és mereixedor d'aquest reconeixement.

5. Veus

En aquest apartat introduïm una breu biografia de cadascuna de les veus que apareixen a 'En peu de guerra'. Són un total de dotze persones, tenint en compte que l'entrevista a la Roser Vernet està dividida entre dues plataformes, la del Priorat i Prioritat. Jordi Prades i Marc Suanes van ser els dos perfils escollits per fer un aproximació al que és un moviment social i una plataforma. La resta són persones actores d'alguns dels set conflictes analitzats. Hem obtingut una resposta molt satisfactòria de les entitats, en canvi les administracions, a excepció de l'Ajuntament de l'Albiol, no han respost.

5.1. Teòrics

Jordi Prades

Jordi Prades (Gandesa, 1972) és periodista i doctor després de presentar la tesi doctoral 'La mediatització del conflicte ambiental. El cas de les Terres de l'Ebre' on analitza en profunditat diversos aspectes del conflicte i considera la Reserva de la Biosfera una oportunitat com a un marc de diàleg. Prades ha estat professor i investigador del Departament d'Estudis de Comunicació de la URV, ara està vinculat al Departament de Geografia.

Marc Suanes

Marc Suanes (Tarragona, 1981) és autor del llibre ‘Plantant cara al sistema, plantant les llavors del canvi. Els moviments socials al Tarragonès (1975-2010). Llicenciat en Història per la URV, va publicar aquest llibre després de guanyar el Premi Tarragonès d’Investigació que convoca el Consell Comarcal del Tarragonès. És membre de l’Ateneu Llibertari Alomà i de la Coordinadora Tarragona Patrimoni de la Pau.

5.2. Alveolus**Lluc Dalmases**

Lluc Dalmases (Barcelona, 1964) és portaveu de l'associació Alveolus que lluita contra l'expansió de la cantera d'Alcover cap al terme de l'Albiol. Dalmases és veí del segon municipi i té la casa al mig del bosc. A més a més, és voluntari de l'Agrupació de Defensa Forestal de l'Albiol (ADF).

Lídia Guerrero

Lídia Guerrero (Reus, 1982) és l'actual alcaldessa de l'Albiol. Guerrero va guanyar les eleccions el 2015 quan va ser la cap de llista de CiU. Militava a UDC, però amb el procés va estripar el carnet. Durant la campanya va centrar-se sobretot en el perill que suposava l'expansió de La Ponderosa i la decadència de la urbanització Masies Catalanes. Des que és alcaldessa assegura haver trencat la relació del consistori amb l'empresa extractiva. L'alcalde anterior del PSC (ara Més Esquerra), Andreu Carrasco sí que tractava amb la cantera.

- * Ens vam posar en contacte amb Canteras La Ponderosa via correu electrònic i telefònica, però no hem obtingut cap resposta. Creiem que és un dels agents directament implicats en el conflicte.

5.3. Cel net

Josep Maria Torres

Josep Maria Torres (Tarragona, 1979) és portaveu de la Plataforma Cel Net. És veí del Morell i és el representant de l'entitat a la Taula Territorial de la Qualitat de l'Aire del Camp de Tarragona. En aquesta Taula hi ha tots els agents implicats en aquest conflicte: ajuntaments, empreses o el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

AEQT

L'Associació Empresarial Química de Tarragona és l'entitat que agrupa el conjunt del sector químic de Tarragona. Es va constituir l'any 1977 i representa una trentena d'empreses entre les quals les més grans: Repsol, Dow Chemical i BASF. Després de reunir-nos amb el cap de comunicació, no van acceptar una entrevista de vídeo ni gravar només l'àudio. Es van limitar a respondre les preguntes que els vam enviar per correu electrònic.

5.4. Plataforma en Defensa de l'Ebre

Manolo Tomàs

Manolo Tomàs (Tortosa, 1955) és membre de la Plataforma en Defensa de l'Ebre. S'entrevista en qualitat de portaveu de la plataforma. Veí de Tortosa, és un dels històrics de l'entitat, lligat sempre a la lluita continuada per la defensa del territori. Precisament, l'any 2016, Òmnium Cultural de les Terres de l'Ebre va atorgar-li el premi Grifonet tot reconeixent la seva trajectòria. Actualment està jubilat.

* Ens vam posar en contacte amb la Delegació del Govern de la Generalitat a Tarragona i amb la de les Terres de l'Ebre; també amb la Subdelegació del Govern espanyol a Tarragona, però no hem obtingut cap resposta. Les dues administracions han estat les defensores dels transvasaments. Val a dir, que a causa de l'aplicació de l'article 155, la Generalitat es troba sense portaveus i amb molts càrrecs cessats.

5.5. Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa

Marisa Panisello

Marisa Panisello (Jesús, 1957) és portaveu de la Comissió per la retirada dels símbols de Tortosa juntament amb Òscar Roca. Actualment, Panisello és professora del Grau d'Infermeria al Campus de les Terres de l'Ebre de la URV.

Jaume Solé

Jaume Solé (Tortosa, 1989) és president de Tortosins pel monument, l'associació que defensa que el monument franquista de Tortosa es quedi al riu Ebre. A més a més, va ser president del PP de la mateixa localitat fins a febrer de 2018. També presidia les

Noves Generacions a la província de Tarragona. Va deixar el partit per discrepància amb el cap de llista dels populars de Tortosa.

- * Ens vam posar en contacte amb l'Ajuntament de Tortosa, però no hem obtingut cap resposta. Volíem una entrevista amb l'alcalde, Meritxell Roigé, per preguntar-li sobre la consulta i el futur dels símbols franquistes a la ciutat.

5.6. Plataforma Trens dignes

Montse Castellà

Montse Castellà (Tortosa, 1976) és una de les activistes amb més trajectòria de lluita a les Terres de l'Ebre. S'entrevista com a portaveu de la Plataforma Trens Dignes, un càrrec que ocupa des del naixement de l'entitat. Abans va passar per la Plataforma en Defensa de l'Ebre on també hi va fer de portaveu entre els anys 2000 i 2004. El 2017 va rebre el premi Ambaixadora Ebreca per la seva tasca en defensa i promoció del seu territori. És cantautora i ha editat quatre treballs discogràfics. També participa de les tertúlies del Matí de Catalunya Ràdio i del Punt Avui TV.

- * Ens vam posar en contacte amb Renfe i Adif com a agents involucrats en el conflicte. Dels primers no hem obtingut resposta, dels segons sí, però no van acabar

concretant res. També vam contactar amb la Subdelegació del Govern espanyol a Tarragona com a gestors de les dues empreses ferroviàries, però tampoc hem tingut contesta.

5.7. Plataforma per la Defensa Natural del Priorat

Roser Vernet

Roser Vernet (El Molar, 1955) és membre de la Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat. Ara està centrada en la candidatura del Priorat a la UNESCO, però als inicis de la plataforma va lluitar per aturar la instal·lació de parcs eòlics massivament a la comarca. És una de les activistes més reeixides del Priorat i dirigeix el projecte del centre Quim Soler amb programes com ‘Priorat Versió Original’ o ‘Priorat en persona’.

Jaume Passans

Jaume Passans (Barcelona, 1956) és membre de la Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat i de Salvem lo Riu Siurana. Actualment és veí de Poboleda i viu al costat del mateix riu.

Miquel Àngel Prats

Miquel Àngel Prats és l'administrador i secretari de la Comunitat de Regants del Pantà de Riudecanyes. L'entitat és propietària de l'embassament i la Plataforma del Priorat creu que és la causant que al Siurana no hi hagi aigua. El cabal del pantà de Riudecanyes prové de la riera de la mateixa població i del transvasament del Siurana.

5.8. Prioritat

Roser Vernet

Roser Vernet (El Molar, 1955). L'explicació biogràfica es pot trobar a la Plataforma del Priorat. A Prioritat, s'entrevista com a coordinadora del projecte.

Toni Orensanz

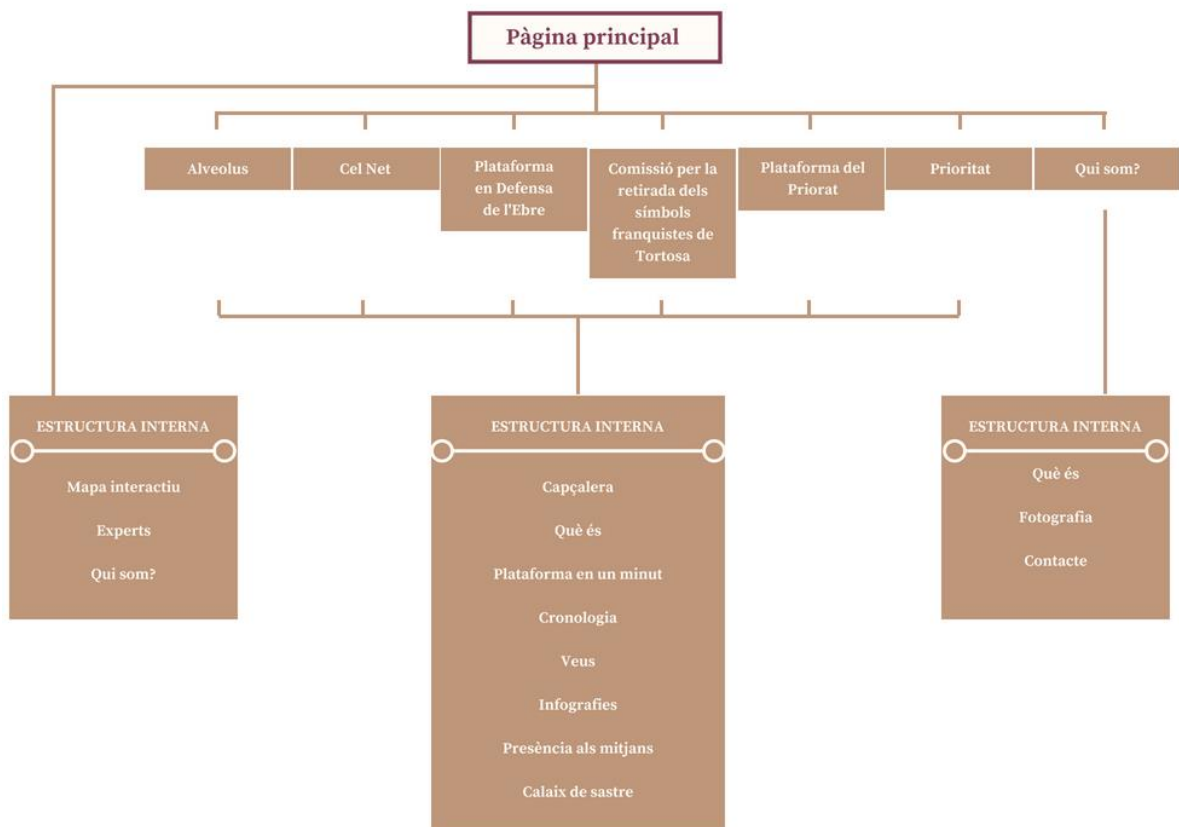

Toni Orensanz (Falset, 1970) és periodista vinculat estretament al Priorat. S'entrevista com a redactor del capítol dedicat a la pagesia del dossier de Prioritat. Ha col·laborat en diversos mitjans com La Vanguardia, Cadena SER o l'Avui. També és escriptor i

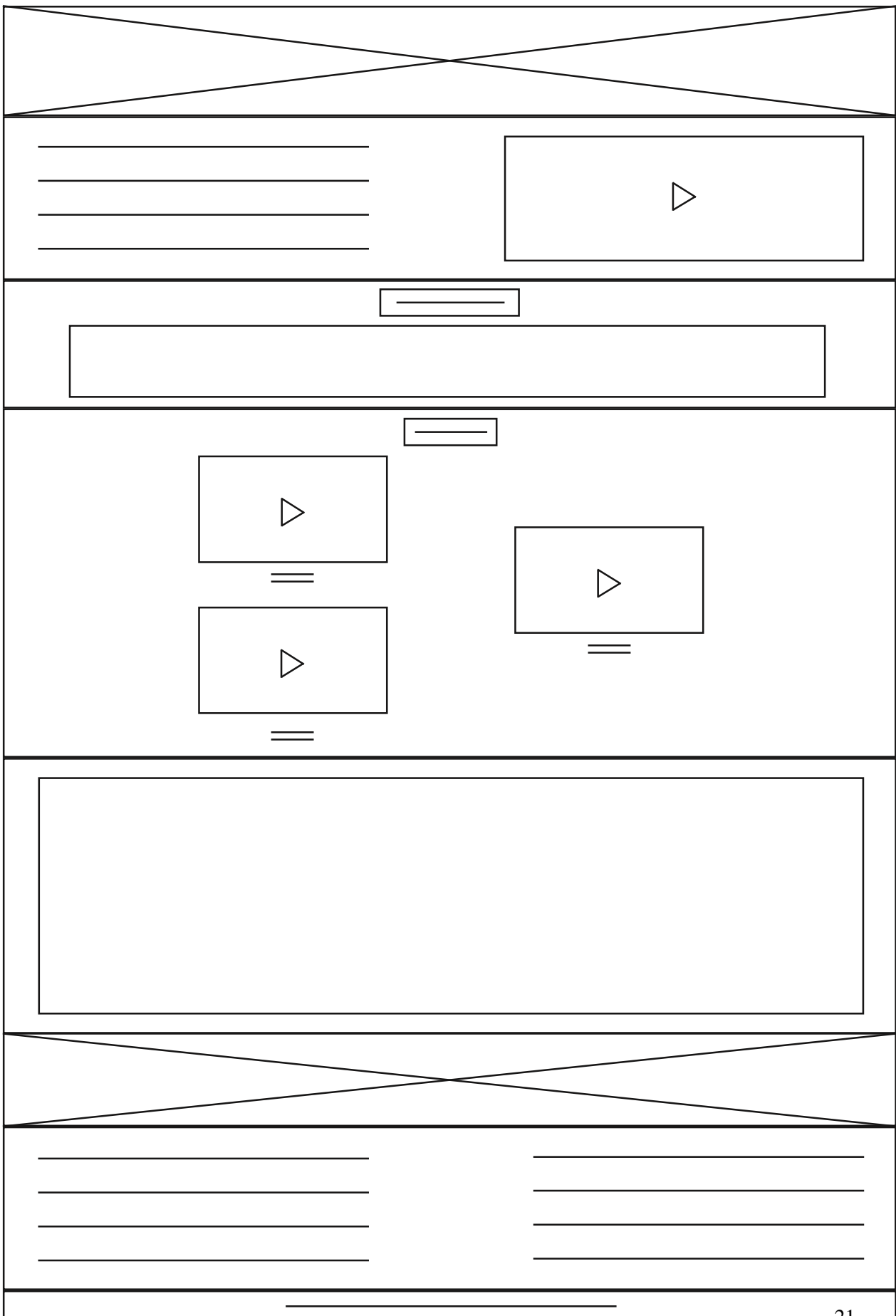
destaquen obres de recerca històrica com ‘L’òmnibus de la mort’ (2008) o ‘El nazi de Siurana’ (2016).

6. Web

6.1. Organigrama web

6.2. Estructura interna dels subapartats

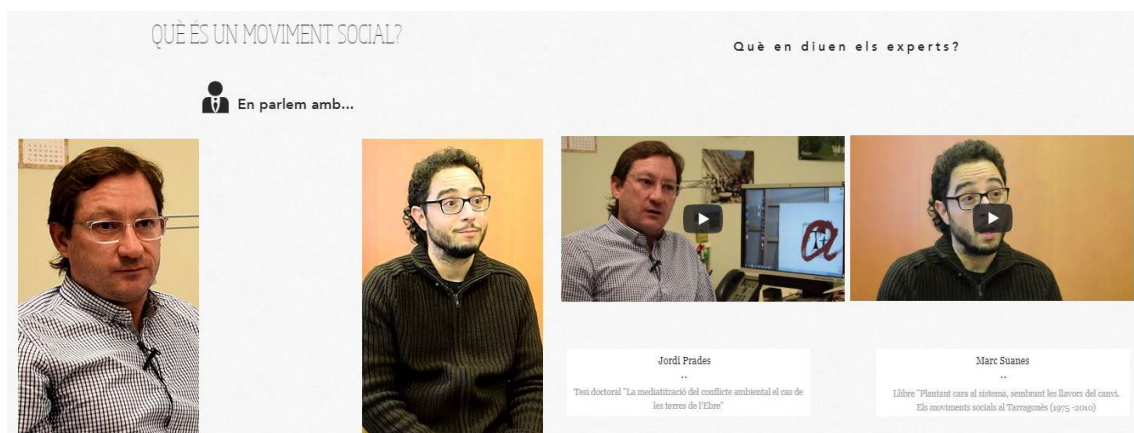
6.3. Justificació de l'estructura

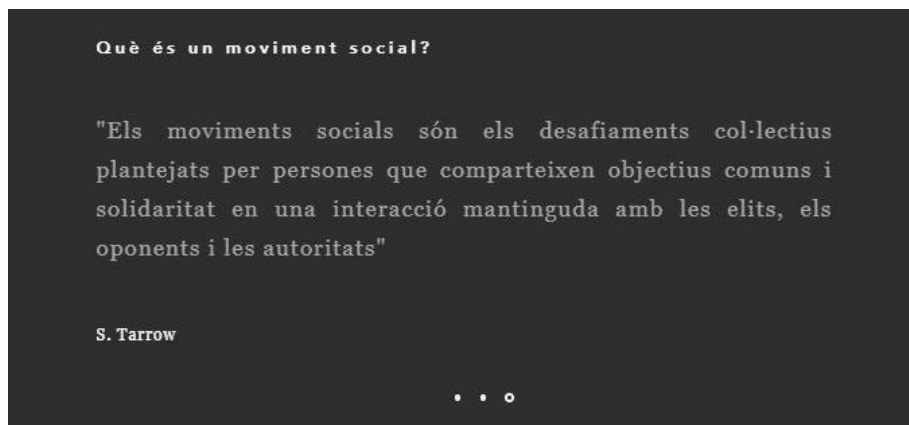
Per realitzar el nostre reportatge multimèdia hem utilitzat la plataforma en línia Wix. Aquesta plataforma ens ha permès crear una pàgina web gratuïta, compatible tant a la pantalla de l'ordinador com a la del mòbil. En aquesta s'hi ha inclòs tot el material audiovisual gravat, una síntesi de la informació recollida al llarg del projecte i diferents infografies i contingut multimèdia per il·lustrar cada una de les plataformes.

La pàgina principal comença amb un mapa interactiu que situa les set plataformes escollides al mapa. D'aquesta manera, l'usuari pot ubicar el problema en un punt geogràfic i si clica a sobre la icona, es redirigirà al subapartat de la plataforma al web.

A la part superior, hi ha el menú de la web, amb el logotip dissenyat, que es manté fix en tots els subapartats. D'aquesta manera, l'usuari pot tornar a la pàgina principal i dirigir-se a la resta de les plataformes sense haver de tornar al mapa interactiu. Si es clica a sobre el logotip, també es torna a la pàgina principal de la web.

La segona part de la pantalla inicial és l'apartat dels experts, on professionals del sector expliquen què és un moviment social i n'exemplifiquen. A la primera part, hi ha una imatge de cada un dels experts entrevistats, que si es passa el cursor per sobre apareix una petita biografia. A continuació, tant si prems el botó de "Saber-ne més" o baixes la pantalla, apareixen les dues entrevistes gravades. Per acabar l'apartat, la web compta amb una franja on van apareixent cites de diferents teòrics que han tractat els moviments socials i que hem esmentat al marc teòric.

Al final de la pàgina principal, hi ha un accés directe a l'apartat "Qui som?", on presentem el projecte multimèdia i els membres del grup que el realitzem. El peu de pàgina també redirigeix l'usuari a l'apartat "Qui som?" i és un element fix de la pàgina web. D'aquesta manera, apareix en tot moment a la part inferior de la pantalla, indiferentment a quin apartat de la web es troba l'usuari.

Pel que fa a la resta de subapartats de la web, set d'ells mantenen la mateixa estructura interna. La plantilla del punt 6.3 correspon a l'estructura dels apartats de les set plataformes. A continuació, la desglossarem més detalladament. Per poder justificar l'estructura, utilitzarem captures de la web de cada una de les parts dels apartats de les plataformes. Com que l'estructura és la mateixa per a totes, hem agafat d'exemple la Plataforma del Priorat.

A la part superior de cada plataforma, hi ha una franja amb tres fotografies que exposen el paisatge i /o territori on viu el moviment social en qüestió. Les fotografies llisquen automàticament o a voluntat de l'usuari. Hem volgut situar diferents fotografies a la capçalera per captar l'atenció de l'usuari i fer-la atractiva, a la vegada que el contextualitzem visualment.

La **Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat** és una associació que neix per protegir el territori d'un ús agressiu de centrals eòliques i lluita per la conservació del riu Siurana a la zona.

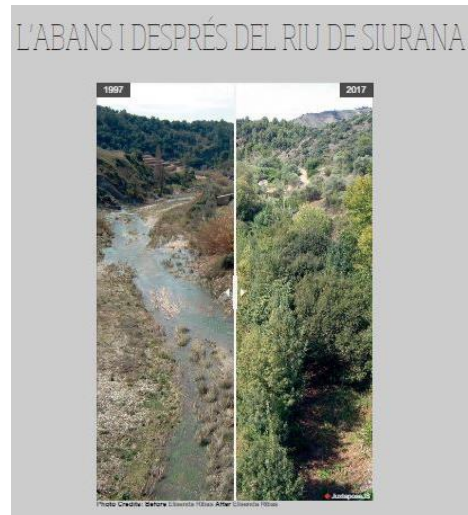
🕒 LA PLATAFORMA EN UN MINUT

Tot seguit, apareix una definició sintetitzada de què és la plataforma, junt amb un vídeo explicatiu d'un minut que conté les dades més importants d'aquesta. Així, l'usuari només entrar al subpartat es fa una idea de quan neix la plataforma, com és i quin són els seus objectius. El vídeo també conté veu en off que complementa els esquemes que van apareixent a la pissarra.

CRONOLOGIA

La cronologia destaca les dates més importants de cada una de les plataformes i depenent dels fets que s'hi expliquin, estarà acompanyat d'una imatge. La cronologia és interactiva i permet que l'usuari passi d'un esdeveniment a l'altra clicant a les fletxes del lateral, sobre l'any en qüestió o sobre les pestanyes flotants.

Què queda per aconseguir?

La Plataforma per la Defensa Natural del Priorat centra els seus esforços en aconseguir:

- ✓ Minimitzar l'impacte eòlic agressiu al Priorat
- ✗ Aconseguir que el Riu Siurana torni a tenir aigua

El següent apartat conté les infografies, que variaran segons la plataforma, tant el format com el nombre d'aquestes. Totes elles es caracteritzen per ser interactives i no quadres de text estàtics. En el cas de la Plataforma del Priorat, s'han escollit dues comparacions de fotografies, per il·lustrar i exemplificar l'evolució de dos punts claus per la plataforma, el pantà de Riudecanyes i el riu de Siurana. La franja de "Què queda per aconseguir?" es manté en totes les plataformes, ja que volíem sintetitzar quins són els objectius de la plataforma, classificant-los segons els hagin assolit, estiguin en procés o quedin per fer.

PRESENCIA ALS MITJANS 	 CALAIX DE SASTRE
Els ecologistes porten el trasvasament del Siurana al Ministeri Canal Reus TV (3 maig 2018)	Pàgina del PRIORAT
Exigien liquidar definitivament el trasvase del riu Siurana- Riudecanyes Ecoticias.es (14 febrer 2018)	Anàlisi de la plataforma
Demanen clausurar el trasvasament del Riu Siurana al Pantà de Riudecanyes Reusdigital.cat (13 febrer 2018)	Plataforma pel Riu Siurana
El Sindic investiga la situació d'abastament d'aigua al Priorat i el cabal del riu Siurana Reusdigital.cat (30 octubre 2017)	Priorat Indignat
Exigeixen que es transvasi menys aigua del riu Siurana a l'embassament de Riudecanyes Diari Més (5 setembre 2017)	
El Priorat estudia vies legals per evitar el trasvasament del riu Siurana Reusdigital.cat (30 agost 2017)	
Acuerdo político en el Priorat para limitar la implantación de parques eólicos El País (6 juny 2001)	

L'última secció de l'apartat serveix d'annex per conèixer més informació d'interès per aquells usuaris que hi estiguin interessats. Aquesta part queda separada de la resta per una franja amb una fotografia de fons d'una part del paisatge involucrat a cada plataforma. En el cas de la Plataforma del Priorat, hi ha el Pantà de Riudecanyes, ja esmentat anteriorment.

A "Presència als mitjans", s'han seleccionat algunes de les notícies més rellevants on apareix la plataforma i/o alguns dels objectius pels quals lluiten. Les notícies estan ordenades cronològicament, de més recent a més antiga, i si es clica a sobre del titular, s'obre la notícia al mitjà en una finestra nova.

A "Calaix de sastre", s'ha fet un recull de diferents enllaços d'interès relacionats amb la plataforma en qüestió. D'aquesta manera, l'usuari pot accedir a més informació si vol informar-me més detingudament d'algun dels aspectes de la plataforma.

Aquesta estructura es repeteix en els set apartats del menú referents a les plataformes. Al vuitè apartat del menú, hi trobem l'espai "Qui som?".

Aquest últim apartat té l'objectiu de presentar 'En peu de guerra' a la societat i de posar cara als seus membres i creadors, així com destacar els seus objectius. Per ampliar el feedback amb els usuaris i promocionar el projecte, es va decidir afegir un apartat de contacte.

Contacta'ns

Nom i cognoms *

Correu electrònic *

Missatge *

D'aquesta manera, qualsevol usuari pot posar-se en contacte amb els membres de la plataforma per qualsevol dubte, suggeriment o qüestió. Ho poden fer a través del petit formulari que els apareix a sota la fotografia; o si ho prefereixen, a través del correu electrònic enpeudeguerraurv@gmail.com, al perfil [@enpeudeguerraurv](#) d'Instagram o al perfil En Peu de Guerra URV de Youtube.

La plataforma Wix et permet la compatibilitat amb les pantalles dels mòbils, però no es regula automàticament, sinó que s'ha de modificar i adaptar manualment cada apartat de la web des de l'editor en línia. Aquesta és una opció que hem volgut afegir al nostre projecte, de manera que els usuaris no necessitin estar davant un ordinador per accedir-hi, sinó que des de qualsevol lloc, només necessiten un telèfon mòbil amb connexió a internet.

La longitud d'una pàgina de Wix està limitada a un mínim de 500 píxels i un màxim de 60.000 píxels; mentre que l'amplada està fixada en 980 píxels. Això permet la compatibilitat amb la majoria de dispositius utilitzats i per tant, que s'adapti a les seves pantalles. La nostra pàgina web està definida dins les quadrícules que et marquen els límits per construir el teu disseny i així, no perdre contingut. Pel que fa als navegadors, Wix no és compatible 100% amb tots ells. La seva correcta visualització dependrà del navegador utilitzat (Google Chrome és una bona opció) i de les actualitzacions d'aquests.

7. Imatge corporativa

7.1. Logotip

Amb el logotip vam tenir clar el que volíem des d'un primer moment. Com no podia ser d'una altra manera havia de portar el títol literari del nostre Treball de Fi de Grau i també el descriptiu. A més, volíem que el logotip servís per situar a l'internauta.

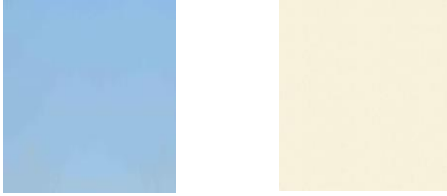
L'elecció dels colors es justificarà més àmpliament al següent bloc, però pel que fa al logotip, vam buscar uns colors que no cridessin gaire l'atenció i que, a la vegada, invitessin a l'espectador a conèixer més sobre aquesta marca. Una manera de contextualitzar encara més el nostre producte era remarcant la zona que hem analitzat, d'aquí ve el color marró. Amb el negre el que buscàvem era donar-li cert volum al logotip perquè no fos pla.

7.2. Colors

El color principal del projecte és el blanc trencat perquè exemplifica el territori analitzat i reflecteix la temàtica general, una zona de natura i aigua. Aquests colors ens ajuden a remarcar la importància de la natura en aquest territori. El fons web està en aquest color perquè és un to neutre, que no pren el protagonisme al contingut que hem situat a sobre i és del mateix to, o molt semblant, que el del mapa. És per aquest motiu que els colors blanc i negre també es troben en més llocs, per utilitzar tons senzills que no restessin

importància a la informació. D'aquesta manera, en molts requadres trobem la presència del gris, un tercer color per combinar amb els altres dos, sense que cap d'ells tinguin la força suficient per deixar el contingut en segon pla.

A banda dels tres colors comentats anteriorment, també es poden trobar dos més a la pàgina web. El blau de moltes imatges, fons de logotips i infografies que recorden al blau del cel i de l'aigua. Així ajuden a reforçar el missatge dels moviments socials escollits, ja que la majoria tracten el paisatge natural.

7.3. Tipografia

Soho Condensed

Avenir

Georgia

Futura Light

Aquestes són les quatre tipografies que es poden trobar tant a la web com als vídeos editats. L'elecció d'aquest estil de lletres bàsicament recau en l'estètica. Buscàvem unes tipografies que s'entenguessin amb claredat, per tant que no fossin gaire ornamentals, ja que una tipografia amb molta floritura desentonaria amb tota la resta de la web que ressalta per la senzillesa de les formes. A la vegada, ens volíem desmarcar de les tipologies clàssiques com són la *Times New Roman*, l'*Arial* o la *Comic Sans*. Després de fer una llarga recerca vam trobar oportú seleccionar aquestes quatre.

El motiu de què siguin quatre i no dues (o una) és pel fet de tenir més varietat dins una web, perquè no sigui monòtona. La tipografia que té més protagonisme és la *Soho Condensed*, ja que aquesta és la que hem escollit per a pràcticament tots els títols de la pàgina. Just per sota hi ha *Avenir* i *Georgia*, dues tipografies que hem complementat per a títols més petits (*Avenir*) i per a la resta de text (*Georgia*). Finalment, per tal d'enriquir més l'estil la lletra *Futura Light* completa algun text de les fotografies.

8. Pla d'execució del reportatge

8.1. Preproducció

En la fase de preproducció el primer pas va ser decidir quins moviments socials seleccionar per tractar al nostre projecte multimèdia. Per tant, per poder fer aquesta selecció vam seguir els criteris comentats anteriorment. Un cop vam tenir clar els moviments sobre els quals parlariem, vam començar a recopilar tot tipus d'informació.

A banda d'endinsar-nos en cada plataforma també vam buscar informació sobre els moviments socials al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre i vam trobar oportú concertar una entrevista amb Marc Suanes i una segona, més endavant, amb Jordi Prades. Així doncs, vam buscar els contactes i parlar amb ells per concertar una entrevista.

Un cop vam tenir tota la informació, dels diferents moviments socials, recopilada, vam buscar amb qui parlar de cada plataforma per a poder entrevistar-la i conèixer, encara més a fons, la seva feina. A més, vam pensar totes les preguntes que serien útils per a fer a cada una de les persones entrevistades.

Quan ja vam gravar les entrevistes i, per tant, vam conèixer les tasques de cada moviment social, vam contactar amb l'altra part del "problema", per exemple, en el cas de Cel Net amb l'Associació Empresarial Química de Tarragona, o en el cas d'Alveolus amb la Pedrera La Ponderosa. A la vegada que buscàvem la manera de contactar-hi, també elaboràvem les preguntes oportunes.

Finalment, encara dins el període de preproducció vam començar a reflexionar sobre la web, quina plataforma utilitzar per donar-li vida i com començar a estructurar-la. Principalment, vam debatre entre Wix o l'Adobe Muse i, finalment, ens vam decidir pel primer perquè el resultat final tenia un to més professional i et permetia incloure més opcions.

8.2. Producció

Ja amb totes les entrevistes concretades, va arribar el moment de començar les intenses setmanes d'enregistrament, no només de l'entrevista en qüestió, sinó també dels plans de recurs que ajudarien a tenir un producte final molt més amè.

Eren dies d'agafar motxilles i cotxe i passejar pel territori, tant del Camp de Tarragona com de les Terres de l'Ebre, repetint localització més d'una vegada. Vam passar per Amposta, per parlar amb Manolo Tomàs de la Plataforma en Defensa de l'Ebre; per Tortosa, per conèixer la Plataforma Trens Dignes amb Montse Castellà i també la Comissió per la retirada dels símbols franquistes amb Marisa Panisello i amb Jaume Solé de Tortosins pel monuments; per Constantí, per parlar amb Josep Maria Torres de la plataforma Cel Net; per l'Albiol, per parlar amb l'alcaldeessa Lúdia Guerrero i amb Lluç Dalmases de l'associació Alveolus; pel Priorat per conèixer l'entitat Prioritat i la Plataforma per la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat amb Roser Vernet, Toni Orensanz i Jaume passants; i per Reus per veure el punt de vista de la Comunitat de Regants del Pantà de Riudecanyes amb el conflicte amb el riu Ciurana, amb Miquel Àngel Prats.

Prèviament a totes aquestes entrevistes vam enregistrar a Marc Suanes i a Jordi Prades al Campus Catalunya de la URV. Allà, també vam gravar les càpsules de presentació de cada plataforma, tot i que això, va ser cap al final de les gravacions.

8.3. Edició

Amb tot el material ja enregistrat, ja podíem començar l'edició i muntatge de tots els vídeos que s'havien de resumir en càpsules d'uns tres minuts aproximadament, per tenir el material idoni per a una pàgina web. Tot i que l'entrevista final tan sols dura tres minuts, tota la resta ens va ser molt útil per a completar cada apartat de la pàgina web, que vam treballar mentre anàvem editant els vídeos.

Començant per l'edició del material enregistrat, ens va portar setmanes acabar definitivament cada càpsula. Primer havíem de veure què era allò realment important per explicar en aquells tres minuts. Tota la informació general sobre la plataforma va quedar automàticament descartada perquè vam decidir posar-ho en un altre format a la

web, per tal que, en la càpsula final, el protagonista ens expliqués més en profunditat la tasca del moviment i no tant la seva història. Un cop escurçada l'entrevista va arribar el torn de posar les imatges de recurs per donar més dinamisme al vídeo. Tenint ja l'entrevista de tres minuts muntada amb els recursos adequats va arribar el torn de pensar com iniciar i acabar cada vídeo. Com que el nostre projecte porta per nom 'En peu de guerra', vam pensar en posar la cançó d'Els Catarres. Vam contactar amb el grup prèviament però, després d'insistir, no vam obtenir resposta, així que vam haver d'escollir una lliure de drets que coordinés amb el nostre projecte. Ja amb la cançó idònia, vam donar-li un inici i un tancament simètric a totes les entrevistes. Finalment, va ser el torn del *chyron*, per a fer ben visible el nom de la persona protagonista i el moviment del qual ens parlava.

L'edició de la web la vam fer en paral·lel al muntatge de les entrevistes. Teníem clar que les càpsules ocuparien un lloc destacat de la pàgina, però encara quedaven molts espais per omplir. Una altra cosa que teníem clara era que abans de l'entrevista, havíem d'explicar de manera clara i concisa el moviment en qüestió, i amb aquesta finalitat vam enregistrar una presentació d'un minut en la qual es dibuixava en una pissarra els aspectes més rellevants de cada moviment i s'explicava amb una veu en off. Però tan sols amb aquesta presentació i l'entrevista, encara es perdia molta informació important de la feina que fa cada moviment social. Així que després de donar-hi moltes voltes, vam veure que era necessari fer una cronologia amb les dades més importants de cada plataforma, associació i entitat, també concretar en un àmbit destacable de cada moviment. En el cas que algun usuari tingui més interès en alguna plataforma en concret, s'ha afegit un calaix de sastre amb diferents enllaços per aprofundir en aquell moviment i un apartat breu amb la seva presència als mitjans de comunicació locals, nacionals i, en alguns casos, internacionals.

Abans de preparar els apartats per a cada moviment, vam pensar en la pàgina d'inici, una de les més importants, ja que és el primer que es veu quan s'hi accedeix. Vam decidir que era molt encertat situar al públic amb un mapa de Catalunya, ubicant cada plataforma al seu indret corresponent i, a més a més, amb un enllaç directe al seu apartat. També vam trobar oportú situar les entrevistes dels teòrics a la pàgina inicial per ajudar a contextualitzar els moviments socials, i vam afegir algunes cites més per saber-ne la rellevància.

Respecte a la web, tan sols quedava donar-li color amb imatges que reforcessin el missatge, així que el penúltim pas va ser incorporar fotografies a la capçalera de cada plataforma i en diferents apartats de cada secció. A més, també vam creure oportú donar la possibilitat que els visitants de la web coneguessin els autors d'aquest reportatge multimèdia i, per aquesta raó, vam incloure una fotografia del grup a l'apartat "Qui són?". El pas definitiu, va ser adaptar aquesta pàgina web per a telèfons mòbils, ja que avui en dia molta gent navega per internet a través del seu telèfon. Així doncs, vam adequar el portal per a poder arribar a més públic.

8.4. Calendari

Preproducció	Producció	Edició
Aquestes tasques les vam iniciar al setembre i es van allargar fins a finals de desembre.	La producció la vam començar al gener i, el gruix, el vam acabar al març, tot i que algunes entrevistes vam acabar d'enregistrar-les a l'abril.	L'edició la vam començar quan vam tenir alguna entrevista enregistrada i paral·lelament, vam iniciar el muntatge de la web. Això va ser a principis de febrer, tot i que el gran bloc d'edicions no va arribar fins a l'abril i el maig.

9. Promoció i difusió del producte

La pàgina web del projecte 'En peu de guerra' ja és un aparador en si mateix i pretén captar espectadors, tenint present tots els aspectes que ja s'han tractat en apartats anteriors. Cal tenir en compte que cada moviment social està format per unes peces com poden ser els vídeos, les cronologies o els interactius. La majoria d'elles funcionen soles, de manera que sovint no s'ha de tenir un feedback per analitzar-les.

Més enllà de la web, el principal canal de promoció ha estat la xarxa social Instagram. S'ha escollit aquesta perquè és la xarxa de moda i la que està guanyant més seguidors els últims anys. És un espai on preval la imatge i després d'obrir el perfil @enpeudeguerraurv, hem anat dotant de contingut el lloc. Hem començat presentant els nostres protagonistes, tant els moviments socials com les persones entrevistades. Hem intentat publicar imatges curioses i el making off del projecte en el qual hem estat treballant durant tants mesos.

D'altra banda, també hem adaptat alguns dels interactius perquè siguin visionats al mateix perfil d'Instagram. Per exemple, la cronologia de l'exploració de la cantera La Ponderosa d'Alcover.

Un altre espai de promoció ha estat el mateix canal de Youtube. A través del compte de Gmail, hem publicat els vídeos de les entrevistes, així com les càpsules explicatives de cada plataforma en un minut. Youtube ja és una xarxa social per si mateixa, amb l'afegit que preval l'audiovisual, el contingut amb més demanda actualment.

10. Bibliografia

Prat, E. (2004). *Els moviments socials a la Catalunya Contemporània*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Suanes, M. (2010). *Plantant Cara Al Sistema, Sembrant Les Llavors del Canvi: Els Moviments Socials Al Tarragonès (1975-2010)*. Tarragona: Arola Editors.

11. Webgrafia

ACN Tortosa (25 febrer 2017). La Plataforma Trens Dignes celebra quatre anys amb el repte de futur d'aconseguir l'ATM a les Terres de l'Ebre. *La Vanguardia*. Recuperat de: <http://www.lavanguardia.com/vida/20170225/42313428202/la-plataforma-trens-dignes-celebra-quatre-anys-amb-el-repte-de-futur-daconseguir-latm-a-les-terres-de-lebre.html>

Aguaita.cat (24 setembre 2016). Naix una plataforma per conservar el monument franquista de Tortosa. Recuperat de:

<http://www.aguaita.cat/noticia/6243/naix/plataforma/conservar/monument/franquista/tortosa>

Alveolus - Bon retorn. (2010). Sol·licitud d'extensió d'explotació La Ponderosa. Recuperat de: <http://alveolus.cat/bonretorn/wp-content/uploads/2010/05/Sol·licitud-dextensió-dexplotació-La-Ponderosa.pdf>

Alveolus – Bon retorn (juliol 2010). Una pedrera que devora. Recuperat de: http://alveolus.cat/bonretorn/?page_id=453

Cel Net. Plataforma per aturar el creixement de la indústria contaminant. (2008). Recuperat de :<http://plataformacelnet.blogspot.com.es/2008/>

Cel Net. Plataforma per aturar el creixement de la indústria contaminant. (2009). Recuperat de :<http://plataformacelnet.blogspot.com.es/2009/>

Cel Net. Plataforma per aturar el creixement de la indústria contaminant. (2014). Recuperat de :<http://plataformacelnet.blogspot.com.es/2014/>

Cel Net. Plataforma per aturar el creixement de la indústria contaminant. (2015). Recuperat de : <http://plataformacelnet.blogspot.com.es/2015/>

Centre de Recursos per l'Ecologia Social. 1999 *Plataforma per a la Defensa del Patrimoni Natural del Priorat*. Recerpat de: <http://www.ub.edu/cres/1999-plataforma-la-defensa-del-patrimoni-natural-del-priorat>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (15 gener 2007). El col·lectiu Panxampla obre un casal popular a Tortosa amb la voluntat de ser un viver de moviments socials. Recuperat de: <http://www.ccma.cat/324/el-collectiu-panxampla-obre-un-casal-popular-a-tortosa-amb-la-voluntat-de-ser-un-viver-de-moviments-socials/noticia/167896/>

El Periódico (15 juliol 2016). Los Euromed pararán en la estación de L'Aldea. Recuperat de: <http://www.elperiodico.com/es/sociedad/20160715/el-govern-pacta-con-fomento-que-los-euromed-paren-en-la-estacion-de-laldea-5269739>

El Periódico (12 novembre 2016). El Euromed para por fin en las Terres de l'Ebre pero con limitaciones. Recuperat de: <http://www.elperiodico.com/es/sociedad/20161112/terres-ebre-celebran-alta-velocidad-pare-comarca-5623820>

El Punt Avui (20 novembre 2017). L'euromed registra 36.000 passatgers a l'estació de l'Aldea. Recuperat de: <http://www.elpuntavui.cat/territori/article/-/1283931-l-euromed-registra-36-000-viatgers-a-l-estacio-de-l-aldea.html>

La Vanguardia (15 juliol 2016). Trens Euromed pararán la estación de L'Aldea para mejorar el Servicio ferroviario. Recuperat de: <http://www.lavanguardia.com/local/terres-de-l-ebre/20160715/403237973606/trens-euromed-pararan-estacion-aldea.html>

La Xarxa (24 gener 2017). Formació en xarxa. Recuperat de: <http://www.laxarxa.com/formacio-en-xarxa/noticia/com-fer-reportatges-multimedia>

Plataforma Priorat – Priorat Indignat. (2017). Recuperat de: <https://plataformapriorat.wordpress.com/priorat-indignat/>

Priorat. (2013). Recuperat de: <http://prioritat.org/>

Royo R. (22 febrer 2016). Els trens més impuntuals de Catalunya circulen per l'Ebre. *Ara*. Recuperat de : https://www.ara.cat/societat/Barcelona-que-Plataforma-Trens-Dignes_0_1527447256.html

Saladié S. (2016). *Paisatge i conflictes territorials a les comarques meridionals de Catalunya* (Tesi doctoral). Recuperat de: <http://www.tdx.cat/handle/10803/379827>

Tortosa, quina capital? (2008). Recuperat de: <http://quinacapital.blogspot.com.es/>

Vergonya Monumental (2009). Recuperat de:

<https://vergonyamonumental.wordpress.com/>

Vernet, R. (2011). Plataforma per la defensa del patrimoni natural del Priorat, cuatro años en defensa del territorio: análisis. Recuperat de: <http://fundacionbetiko.org/wp-content/uploads/2012/11/plataforma-per-la-defensa-del-patrimoni-natural-del-priorat-cuatro-anos-en-defensa-del-territorio-analisis-de-los-objetivos-y-cronologia-de-los-hechos-mas-importantes.pdf>

Vilaró, B. (17 maig 2016). Jaume Solé: “El monument de Tortosa també és un homenatge als caiguts republicans”. *El Món*. Recuperat de: <http://elmon.cat/politica/jaume-sole-el-monument-de-tortosa-tambe-es-un-homenatge-als-caiguts-republicans>

12. Annex

12.1. Marc teòric

Partim de la base que la recerca dels moviments socials i per tant, la publicació de llibres, articles i tesis sobre aquests, és bastant reduïda. Tot i això, Enric Prat presenta una visió positiva de l'evolució de la recerca social a *Els moviments socials a la Catalunya Contemporània*. Prat exposa que “aquest problema comença a encaminar-se cap a la seva resolució, perquè d'uns anys ençà s'han escrit tot un seguit d'articles, tesines i tesis doctorals sobre aquests moviments” (Prat, 2004:16). No obstant això, l'autor remarca la importància d'incloure els sectors i moviments socials exclosos del quadre general en aquests estudis. La diversitat de comptar amb diferents pobles i plataformes permetria donar veu a totes les històries i no basar-nos en un sol punt neuràlgic.

Centrar-se en un sector de la població o del territori on es desenvolupa l'activitat de les plataformes, segons Prat, comporta la resolució d'una història sectorial i que no dona pas a les alternatives existents. Aquesta parcialitat impedeix extreure unes conclusions generalitzables del tema i constata la necessitat d'integrar-hi les propostes alternatives. Per poder obtenir uns coneixements més pautats i amplis de les diferents disciplines dels moviments socials, Prat invita a un estudi en què es combinin diferents objectes i mètodes d'estudi, punts de vista i tipologies de moviments socials.

D'acord amb els conferencians del curs Associacionisme i moviments Socials a la Catalunya Contemporània, impartit a la Universitat de Barcelona el juliol del 2002, Prat agrupa diferents testimonis que analitzaran l'evolució dels moviments socials al llarg dels anys.

ELS CONFLICTES SOCIALS

Per analitzar els moviments socials cal primer anar al moll de l'os, els conflictes socials. Segons el DIEC, un conflicte social és el “desequilibri temporal en la cohesió d'un sistema social, causat per elements dissidents que pretenen de restablir un nou equilibri, fonamentat en unes bases noves”. Abans però, val a dir que Aguilar i Bretones (2011) afirmen que, tot i que el conflicte social ha sigut protagonista de nombrosos estudis, des

del món de la sociologia encara no s'ha trobat una “teoria general unívoca i acceptada” sobre aquest.

Anant una mica més enllà, Dahrendorf a “Paisatge i conflictes territorials a les comarques meridionals de Catalunya” (Saladié, 2016) destaca que el concepte de conflicte social no ha estat admès sempre des de la sociologia. És més, que mai no s'ha contemplat com quelcom normal en les societats humanes. Dahrendorf remarca que des del funcionalisme sociològic es considerava que l'estat normal de la societat era el de la “integració, organització, cooperació i equilibri”, i on el conflicte social era inexistent o considerat una anomalia (Dahrenhof a Saladié, 2016:86). Altres sociòlegs com Elton Mayo també defensaven que les causes del conflicte social (que era inexistent) eren meta-socials, és a dir, individuals. R. K. Merton, que sí que creia en la seva existència, els plantejava com a disfuncions que comportaven la destrucció i disgregació del sistema, i que contribuïen a un mal funcionament de les societats (Merton a Saladié, 2016).

Lewis A. Coser defineix el conflicte social com “una lluita al voltant de valors o pretensions a estatus, poder i recursos escassos, en la qual els objectius dels participants no són només obtenir els valors desitjats sinó també neutralitzar, danyar o eliminar als seus rivals” (Coser a Saladié, 2016:85). El conflicte social pot desenvolupar-se entre individus, entre col·lectivitats, o entre individus i col·lectivitats. Seguint aquesta mateixa idea, el polítòleg Robert North defineix el conflicte social quan “dos o més grups intenten posseir el mateix objecte, ocupar el mateix espai o la mateixa posició privativa, portar a terme papers incompatibles, defensar objectius oposats o utilitzar mitjans que s'exclouen mútuament per aconseguir els seus propòsits” (North a Saladié, 2016:85).

Aquesta no és, però, la única opinió en relació als conflictes socials. Per a Coser, el conflicte social és “una característica permanent de la vida social, un element important en la interacció social que no s'ha d'entendre sempre com un factor negatiu, sinó que pot contribuir de moltes maneres a mantenir grups i col·lectivitats” (Coser a Saladié, 2016:87). Segons ell, els punts de tensió i de conflicte potencial que tota societat té són els que generen les dinàmiques del canvi social. Aquest conflicte impedeix “l'ossificació” dels sistemes socials, de manera que el conflicte es pot entendre com un factor de vitalitat social, i inclús d'estabilitat de les pròpies societats.

En la mateixa línia, Dahrenhorf reivindica els conflictes socials com a eina indispensable pel canvi social, tenint així la missió constant de mantenir i fomentar l'evolució de les societats. L'autor observa que quan aquests conflictes manquen, el canvi social s'atura o s'endarrereix considerablement, i que, per tant, en el conflicte social s'hi troba una excepcional energia creadora de les societats que és capaç de mantenir despert el canvi històric.

Si bé els conflictes socials han estat sempre presents al llarg de la història, en l'època actual aquests han augmentat considerablement a causa de la rapidesa amb què succeeixen els esdeveniments (París a Saladié, 2016).

Tant Coser com Dahrenhorf defensen la idea que el conflicte no té perquè ser sinònim de violència, ja que aquest pot aparèixer de diferents formes (latent-manifest, pacífic-violent, suau-intens). Per Coser, existeixen els conflictes "bons" (realistes, en paraules seves) i els "dolents" (no realistes). Els primers, segons ell, permeten el canvi, mentre que els altres apareixen per impulsos agressius que dificulten el canvi.

És interessant també destacar la postura que sosté Aguilar (2001), en què reconeix que el conflicte social no sempre és la causa d'un canvi en la societat.

Fent referència a l'evolució d'aquests canvis socials, Tarrow sosté que les mobilitzacions col·lectives es concentren en el temps i en l'espai al voltant de certs moments de "bogeria" que representen la cúspide del cicle de protesta (Tarrow a Saladié, 2016).

Tarrow manté que en la fase inicial d'aquest cicle és quan es manifesten els moviments socials que desperten i estimulen la participació de la ciutadania. En la segona fase, apareixen nous agents mobilitzadors que procuren captar nous sectors de la població mitjançant actuacions més espectaculars. En el clímax es dona l'anomenat moment de "bogeria", en què entren en joc la política i les grans influències en una batalla de radicalisme mobilitzador. En la darrera fase, els ciutadans es retiren al veure l'extremisme d'aquesta radicalització.

Com a conclusió, l'autor de la tesi "Paisatge i conflictes territorials a les comarques meridionals de Catalunya", Sergi Saladié, destaca tres elements clau per entendre el conflicte social: la relació del conflicte social i els processos de canvi, la integració d'aquest a les societats i el paper de la tecnologia com element de conflicte social. En

relació al primer punt, no està demostrat que el conflicte social sempre sigui la causa dels canvis en la societat, com molt sovint se li atribueix (Aguilar a Saladié, 2016). En el segon aspecte, s'entén que el conflicte social forma part indestriable de la societat, i que les tensions que aquests generen donen estabilitat a les societats (Coser a Saladié, 2016). En relació a la darrera qüestió, la tecnologia no només és utilitzada com a eina en els conflictes socials, sinó que d'ella en depèn la forma en què aquests s'implementen socialment.

ELS MOVIMENTS SOCIALS

Marc Suanes parteix de la idea que els moviments socials han estat marginats històricament, però que aquests últims anys aquesta tendència ha canviat. Saunes assegura que “els moviments socials i la participació ciutadana són un símbol de salut democràtica d'una societat” (Suanes, 2010: 22).

Definicions de moviments socials:

- P. Ibarra i B. Tejerina: “un moviment social és un sistema de narracions, al mateix temps que un sistema de registres culturals, explicacions i prescripcions de com determinats conflictes són expulsats socialment i de com a través de què, la societat ha d'ésser transformada”.
- J. Raschke: “els moviments socials són actes col·lectius de mobilitzacions amb la finalitat de provocar, impedir o reproduir un canvi social bàsic. Persegueixen aquestes fites amb una certa dosis de continuïtat sobre la base d'una elevada integració simbòlica, una escassa especificació de rols i mitjançant formes variables d'organització i acció”.
- S. Tarrow: “els moviments socials són els desafiaments col·lectius plantejats per persones que comparteixen objectius comuns i solidaritat en una interacció mantinguda amb les elits, els oponents i les autoritats”

Es poden diferenciar dos tipus de moviments socials:

1. Moviments socials clàssics: moviment obrer, sindical i veïnal que, amb l'arribada de la democràcia i l'estat del benestar, van anar evolucionant cap a la

institucionalització i la formació de partits polítics destinats a aconseguir poder. D'estructura jeràrquica, burocràtica estancada i desmobilitzada.

2. Nous moviments socials: sorgits a la segona meitat del segle XX, intenten no formalitzar-se. Tenen molta autonomia amb una pràctica assembleària, no busquen el poder i rebutgen la institucionalització. Proposen la participació ciutadana, noves formes de cooperació, i d'acció, eficàcia mobilitzadora i estructures descentralitzades i obertes.

El final del Franquisme i la Transició marquen l'esdeveniment del moviment obrer i veïnal. Si en un principi encapçalaren la lluita antifranquista, a finals de la dècada dels setanta patiran un afebliment substancial: el moviment obrer s'institucionalitza, els sindicats es burocratitzen i el moviment veïnal es dilueix entre les subvencions i els partits polítics.

ELS MOVIMENTS SOCIALS A CATALUNYA

El catedràtic d'Ètica i Filosofia Política de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), Francisco Fernández Buey, analitza que, a partir de la dècada dels noranta, apareix una tendència a "convertir-se en un grup de pressió, bé sigui de l'Estat en general, bé dels autogovernos autonòmics, bé, en última instància, dels partits polítics preexistents" (Fernández Buey a Prat, 2004:32). En aquest projecte es valorarà si aquesta teoria, exposada pel catedràtic Fernández Buey, es consolida o si, per contra, les plataformes analitzades destaquen per ser algunes de les excepcions.

El naixement dels moviments socials se situa amb les revoltes i protestes de la dècada dels seixanta del segle XX i es classificarien, tal com explica Fernández, en tres sectors: feminisme, ecologisme i pacifisme. No va ser fins a finals del segle, entre 1965 i 1970, que va sorgir el moviment estudiantil. Dit això, als mateixos anys 70, sorgeix una derivació dels nous moviments socials, d'on emanarien moltes de les plataformes estudiades en aquest projecte, i que passaria a nomenar-se moviment ciutadà.

Segons la classificació del catedràtic, aquesta iniciativa comptava amb una base urbana i les seves reivindicacions giraven entorn "la creació i millora de noves infraestructures, dels serveis sanitaris, de les condicions de salubritat i higiene, d'ensenyament, etc."

(Fernández Buey a Prat, 2004: 25). En aquests predominen la preocupació per l'entorn, els drets dels ciutadans, la cultura i l'estat del seu territori, així ho explica l'autor. En general, els nous moviments socials esmentats sorgeixen per reivindicar una manca de socialisme i on predominaria el patriarcat i el capitalisme. A partir d'aquí, Prat explica que cada moviment nascut s'especialitzava tenint en compte dos factors: "les peculiaritats culturals i nacionals i la implantació relativa, a cada país, del moviment obrer i sindical amb el qual polemitzaven o dialogaven" (Fernández Buey a Prat, 2004: 22).

Per la seva part, l'historiador i membre del Grup de Recerca sobre l'Ètica Franquista (GREF) de la Universitat Autònoma de Catalunya (UAB), Xavier Domènech Sampere, exposa una visió positiva sobre la utilitat dels moviments socials i la seva força reivindicativa. Ho fa referint-se al canvi polític i cultural que confereixen i també, a la millora de les condicions de vida dels ciutadans i als sectors alternatius.

ELS MOVIMENTS ECOLOGISTES

Gran part dels moviments socials estudiats són ecologistes, de defensa del territori. "No podem entendre la consolidació d'una cultura ecològica en la societat catalana sense fer referència als grans moviments socials i polítics que al tombant del canvi de segle han provocat la necessitat de rebel·lia constructiva de l'ordre social, econòmic i polític establert" (Mora i Ticó a Prat, 2004:134). La crítica envers els prejudicis en el medi ambient per part del capitalisme es consolida com a foment bàsic en les societats i plataformes ecologistes, així ho defensa el coordinador de l'associació EcoConcern-Innovació Social, Pere Mora i Ticó.

En un context mundial, no va ser a finals dels anys 70 que van aparèixer els primers moviments ecologistes als Estats Units. Més endavant, aquests es van estendre per la resta de països, començant, pocs anys després, pels Països Baixos i Alemanya fins a arribar a les divisions de l'antiga URSS i a l'est d'Europa els anys noranta. Segons Pere Mora, el model català de moviments ecologistes està fomentat per tres perspectives: "la reivindicativa, la política i cultural i la científica". (Mora i Ticó, 2004:142). Les plataformes es consoliden per una forta oposició a les accions del sector privat o les administracions per una contaminació incontrolada, d'acord amb els seus interessos

econòmics i polítics. Les reivindicacions emmarquen des de sectors relacionats amb l'energia nuclear, el gas natural o la generació de residus, fins a la problemàtica ambiental dels rius, entre els casos que esmenta Mora i Ticó s'inclou la política de transvasaments de l'Ebre; la contaminació provocada per la Petroquímica de Tarragona, cas també exemplificat per Mora, i l'extracció incontrolada de recursos naturals, entre molts altres.

ELS MOVIMENTS SOCIALS AL CAMP DE TARRAGONA I A LES TERRES DE L'EBRE

Centrant-se en Tarragona, serà el PSUC qui encetarà, vertebrarà i organitzarà la lluita antifranquista a la nostra comarca a l'inici de la dècada dels 60, a partir de diverses cèl·lules als barris de Bonavista, Torreforta, Sant Pere i Sant Pau, el Serrallo i el centre de la ciutat de Tarragona.

Si ens centrem en els moviments socials que ens ocupen els considerem Nous moviments socials ja que segueixen les característiques exposades anteriorment. Les mobilitzacions dels barris de Tarragona de finals dels anys 70, principis dels 80 tindrien semblances amb aquests Nous moviments socials, però ràpidament es van silenciar gràcies a subvencions i reestructuracions en associacions de veïns.

El moviment pacifista i antimilitarista és un dels Nous moviments socials que han tingut un paper destacat en la societat. A Tarragona va reeixir cap a l'any 1979 aplegant-se contra l'OTAN. Més tard es va formar *Silenci per la pau* per aglutinar els moviments antibel·licistes.

Anys més tard, el 8 d'octubre de 1997 va arribar un portaavions estatunidenc a la costa tarragonina i va tornar a despertar el moviment pacifista al Tarragonès mentre l'Ajuntament del moment (CiU amb Joaquim Miquel Nadal d'alcalde) dirigia una campanya mediàtica per donar la benvinguda al vaixell. Així va néixer una coordinadora d'entitats, partits polítics, sindicats i col·lectius que es movien per la comarca rebutjant la instal·lació d'una base naviliera al litoral tarragoní. Es van denominar Coordinadora Tarragona Patrimoni de la Pau.

Pel que fa al moviment ecologista a les nostres comarques està marcat per la presència de dos elements: les dues nuclears i el complex petroquímic. La lluita antinuclear neix amb la Comunitat de Veïns de l'Ametlla de Mar l'any 1974 quan impedeixen l'establiment de dues nuclears més al costat del municipi.

Tarragona ha estat una província molt castigada per la contaminació, els abocadors i vessaments, la urbanització desmesurada i l'especulació. Per aquesta raó han proliferat desenes d'entitats al territori com la Plataforma El Freixe contrària a la instal·lació d'un polígon industrial a Riudoms, No a la Central d'Enron contra la instal·lació d'una central tèrmica a la Ribera d'Ebre, la Plataforma en Defensa de l'Ebre contra el Pla Hidrològic Nacional, les plataformes de Defensa de la Terra Alta i per la defensa del patrimoni natural del Priorat contra la instal·lació de molins de vent en zones protegides, Salvem la Vall del Francolí contrària al traçat de l'autovia Tarragona – Montblanc o RIPSOL Mata contra la multinacional Repsol, entre d'altres.

Aquestes plataformes han rebut el suport de grups ecologistes que han aportat les seves investigacions, com és el cas del Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans (GEPEC), que han tingut un paper cabdal a les nostres comarques.